PARTICULARITĂȚI SEMANTICE ÎN ANALIZA SINCRONICĂ A TERMINOLOGIEI EDITORIAL-POLIGRAFICE

Calaraș Svetlana, lector universitar, doctorandă, Departamentul Limba Engleză şi Limba Franceză Specializate, USM

Terminology is a complex discipline, which studies the definition and description of terms and of terminological systems. The classification of terms from one certain terminological system, in our case of editorial-polygraphic terminology, can be accomplished from the structural, morphologic, semanic and etymologic point of view. The synchronic analysis of semantic peculiarities of editorial-polygraphic terminology can be achieved by paying attention to the class of concepts it denotes. Given the fact that the semantic relations between terms are complex, it is not an easy task to structure editorial-polygraphic

terminology in a coherent system. Thus, the fundamental problem in organizing hierarchically the concepts is the result of the polysemantic relations between terms.
Key words: *semantical, terminology, lexis, analysis, editorial, polygraphic, peculiarities.*

Știința, tehnologia, cultura, la fel ca multe alte domenii de specialitate, cum ar fi politica, economia și comerțul, au suferit în ultimele decenii o evoluție caracterizată, printre altele, prin reînnoirea și perfecționarea terminologiilor de specialitate. Această evoluție este însoțită de o diversificare a cunoașterii în general și o creștere majoră a nivelului de specializare în comunicarea dintre specialiști, în particular. Complexitatea tot mai mare a conținutului de specialitate și a cunoștințelor de specialitate și domeniile de specialitate complicate care se suprapun duc la necesitatea creării și utilizării unei comunicări de calitate. Anume în așa împrejurări terminologia ca domeniu de disciplină și de cercetare joacă un rol esențial: ajută facilitarea comunicării mai rapide între specialiști, asigurând în același timp o calitate naltă a comunicării prin vocabulare specializate, monolingve sau bilingve, toate acestea fiind disponibile pe scară largă utilizatorilor prin intermediul rețelelor de comunicare.

Una din tezele actuale referitoare la dinamica limbii şi la studiul acesteia în contemporaneitate, susţinută majoritar de cercetători, rezidă în faptul că dezvoltarea ştiinţifică şi explozia informaţională au determinat nu numai încetăţenirea unor procese specifice acestei dinamici, dar şi, după cum e firesc, schimbarea viziunii asupra termenilor (care, de altfel, reprezintă principala masă a elementelor de vocabular noi/recente), preschimbarea teoriei terminologice iniţiale, în special, a celei a lui Wüster, conform căreia cuvintele capătă calificarea de termen numai dacă întrunesc calităţile unei etichete (dacă sunt monoreferenţiale) şi, respectiv, pentru ele nu erau acceptate relaţiile semantice de polisemie, omosemie (sinonimie), sau parasemie și antisemie (antonimie), sau eterosemie.

În prezent însă, lingviştii tind tot mai mult spre acceptarea ideii că unităţile terminologice împărtăşesc numeroase trăsături comune cu alte unităţi ale limbii comune. [1] Se admite chiar şi faptul că termenii speciali, ca semne lingvistice specifice – unităţi ale limbajelor specializate tehnico-ştiinţifice, sunt foarte dinamici şi, în virtutea „migraţiei conceptelor”, au capacitatea de a trece, cu uşurinţă, dintr-un domeniu specializat în altul, achiziţionând sensuri noi şi reterminologizându-se. În consecinţă, ei devin unităţi polisemantice şi dobândesc astfel un statut special – cel de „termeni inter-domeniali” sau „termeni inter-disciplinari”.

În acelaşi timp, prin exemple multiple e demonstrat şi faptul că, datorită unei tendinţe pronunţate spre democratizarea limbajelor specializate actuale, termenii dobândesc capacitatea de a se banaliza, trecând masiv din lexicul specializat în lexicul comun. Căci, chiar dacă în mod tradițional se considera că termenii unui domeniu sau ai unei ştiinţe se caracterizează prin univocitate, precizie şi non-ambiguitate, practica demonstrează totuşi că, în sincronie, se conturează clar posibilitatea lor de a se polisemiza, ei dezvoltând fie o polisemie internă, fapt remarcat de lingvişti ca modalitatea prin care un termen capătă mai multe sensuri în cadrul aceluiaşi domeniu de practică socială şi care se manifestă, de obicei, la cuvintele ce denumesc conceptele cu frecvenţă mare, fie o polisemie externă, care se atestă atunci când termenii dintr-un domeniu intră în relaţie cu limba comună, generală sau cu terminologiile din alte domenii.

Considerând termenii din domeniul editorial-poligrafic, putem observa că terminologiile au un caracter convențional, ele reprezentând fie cuvinte din vocabularul general, cărora li se atribuie semnificații speciale în funcție de domeniul de utilizare, fie cuvinte noi (neonime) formate după reguli stricte, proprii limbii respective si în acord cu părerea specialiștilor – autori ai unei teorii, invenții sau descoperiri. În comparație cu vocabularul uzual, terminologiile sunt relativ închise, întrucât cu ajutorul termenilor se transmit cunostințe cât mai precise într-un anumit domeniu.

Aşadar, în acest articol a fost abordată terminologia editorial-poligrafică, punînd accentul pe dinamica importantă a acestui domeniu, care are două tendințe principale: omonimia şi

precizia sensului specializat, subliniate de diverse mijloace contextuale îmbogățirea lexicului comun, executată de polisemia anumitor termeni și de sensul conotativ al unor termeni specializați. Studierea acestor termeni și acestor cîmpuri semantice au fost foarte eficiente în descoperirea unor trăsături asemănătoare.

Termenii sunt unități lexicale, organizate sistematic, aparținând unui domeniu de specialitate; ei sunt de obicei monoreferențiali și monosemantici, și, ca atare, independenți de context. Prin aceste caracteristici, termenii se deosebesc de cuvintele din limba comună, care se caracterizează printr-o largă expresivitate si accesibilitate, servind comunicării obișnuite. Pentru a lărgi posibilitatea de cunoaștere și însușire a termenilor, rezultatele cercetărilor referitoare la terminologia de specialitate s-au materializat în elaborarea unor dicționare de specialitate monolingve si bilingve, a unor glosare de termeni, precum si în alcătuirea unor studii cu privire la modul de formare a termenilor (derivare, compunere, etc.).

Postulatul wüsterian despre monosemantismul termenului nu se confirmă de realitatea lingvistică în domeniul terminologiei. Problema polisemiei pentru utilizatorii terminologiei editorial-poligrafice a fost rezolvată prin asigurarea definiţiilor pentru toate accepţiile polisemului şi furnizarea contextelor pentru accepţiile înregistrate. Omosemia (sinonimia) [2], în opinia noastră, nu împiedică comunicarea specializată, dacă omosemantemul (sinonimul) exprimă acelaşi concept şi nu provoacă schimbări semantice pentru conţinutul exprimat în text.

Fenomen destul de răspândit la nivelul limbii, omosemia (sinonimia) se regăseşte cu o frecvenţă mai redusă şi în terminologia editorial-poligrafică. Omosemia este reprezentată de o serie de termeni editorial-poligrafici de bază, de exemplu: *hectograf/ șapirograf/ velograf, cuadricromie/ tetracromie, compte rendu/ dare de seamă, culegar/ vingalac, autotipie/ autoplastie/ fiziotipie, bandă desenată / comics* etc. [3] În toate aceste cazuri, putem remarca rolul contextului în care a fost folosit unul sau altul omosemantem al aceluiași termen. De exemplu, *comics* este folosit mai des în lexicul comun, pe cînd *bandă desenată* – în literatura de specialitate, sau omosemantemele *hectograf/ șapirograf/ velograf* sunt folosite doar în literatura de specialitate, desemnînd același concept, unica diferență fiind etimologia acestora.

Mai mult decît atît, putem deosebi omosemanteme <u>de aceeași etimologie</u> (spre exemplu, *cuadricromie/ tetracromie*, din franceză *chromer* - a acoperi un obiect de metal cu un strat subțire de crom), și <u>de etimologie diferită</u>, în cazul în care au evoluat de la lexeme distincte într-o anumită etapă anterioară a limbii (de exemplu, *culegar/ vingalac*). *Vingalac* (din germană *Winkelhaken*) – piesă metalică în care zețarul așează literele culese într-o anumită ordine, formând textul care urmează să fie tipărit; culegar. *Culegar* (din a culege + sufixul -ar) – instrument de metal de forma unei cutii alungite, cu trei pereți, dintre care unul mobil, care servește tipografului să așeze una câte una literele în rânduri egale, formând textul de imprimat; vingalac. *Zețar* și *culegător* sunt o altă pereche de omosemanteme de etimologie diferită (*zețar* - din germană *Setzer, culegător* – din latină *colligere*) – care reprezintă același concept – muncitor specializat în culegerea caracterelor tipografice după manuscris.

E. Muşeanu subliniază că frecvența sensului denotativ, cît și al celui conotativ, este la fel de importantă și poate afecta condiția primordială de monosemantism și monoreferențialitate al termenului, și nu este respectată la nivel de text, cu atît mai puțin la nivel de dicționar. [4] Cu toate acestea, omosemia (sinonimia) (cînd mai mulți termeni definesc un concept) și polisemia (cînd un termen are mai multe semnificații) nu sunt fenomene des întîlnit în textele de specialitate, deoarece poate afecta precizia comunicării specializate.

Astfel, putem în mod sigur să afirmăm că polisemia, omolexia (omonimia) și omosemia (sinonimia) sunt caracteristici importante ale terminologiei editorial-poligrafice. Totuși, John Lyon [5], autorul unor importante cercetări în domeniul polisemiei, consideră că polisemia și omonimia sunt două tipuri de ambiguitate lexicală și este necesară introducerea unor criterii anumite pentru a decide când avem polisemie și când omonimie. Un criteriu important ar fi informațiile etimologice despre elementul lexical în cauză.

Cu toate acestea, polisemia mai des apare în cuvinte generice decât în termeni specifici, ale căror înțelesuri sunt mai puțin supuse variației. Iar contextul face sensul explicit, cu alte cuvinte, îl scoate în evidență. Aceasta nu înseamnă că cuvintele polisemantice au sensuri numai în context.

Din punct de vedere semantic, termenii pot fi clasificați în funcție de clasa de concepte pe care o denotă, dar și de raporturile de sinonimie:

Termeni primari, specializați – cuvinte –termeni (ideali), strict profesionali – *acvatipie, zețuire, hobel, șpalt, galion, ductor, intertip, raster, tetracromie, fiziotipie*, etc. vs. ***termeni secundari***, cuvinte uzuale (cuvinte-netermeni), preluate din fondul general al limbii, unde au alte sensuri lexicale – *alineat, așternut, autor, carbon, paternitate, albitură, tambur, cilindru, garnitură, gravură, zaț,* etc.

Spre exemplu, *acvatipie* (poligr.) (din franceză *acquatypie*) este un termen primar – procedeu de tipar de artă care imită pictura în acuarelă.

În comparație, *așternut* –este termen secundar, polisemantic - (din latină *asternĕre*.) – 1. faptul de a (se) așterne; (concr.) totalitatea obiectelor cu care se pregătește patul (sau locul) pentru dormit; rufărie de pat; pat astfel pregătit. 2. (concr.) culcuș (pentru animale). 3. (tipogr.) înveliș elastic de postav, pânză pentru cilindrul sau capul presei de tipar, pentru egalizarea presiunii.

Alt exemplu este *zaț* – termen secundar - (din germană *Satz*) – 1. substanță depusă pe fundul unui vas cu cafea. 2. text cules cu caractere tipografice și așezat în forme de dimensiunile paginilor, gata pentru tipărit.

Termenii secundari pot fi considerate omonime, dat fiind faptul că același cuvînt desemnează mai multe concepte. Breal știa că, diacronic, polisemia provine din faptul că noul sens sau valorile pe care cuvintele le dobândesc în timpul utilizării nu elimină în mod automat pe cele vechi - polisemia este, prin urmare, rezultatul inovației semantice. Noul și vechiul sens există în paralel. Și totuși, sincronic, sau în timpul utilizării limbii, polisemia nu există cu adevărat – are loc selecția de sens în procesul de înțelegere a contextului. Cel mai important factor care aduce cu sine multiplicarea sensului diacronic și care ajută la „reducerea“ multiplicării sensului sincronic este contextul discursului.

Termeni generici (hiperonimi) – *instrument, unealtă, slovă, software, tipar, clișeu, machete*, *dispozitiv*, etc.vs. ***termeni specifici*** (hiponimi) – *instrument de zețuire, clape de linotip*, *ductor*, șpalt, etc. Fenomenul hipero-/hiponimiei se exprimă în terminologia editorial-poligrafică prin ierarhizarea noţiunilor conform principiului wüsterian parte-întreg şi neowüsterian gen-specie. În calitate de elemente constitutive ale hiperonimelor, hiponimele sunt mai numeroase din punct de vedere cantitativ (pentru un hiperonim putem atesta o serie întreagă de hiponime). În plus, din punct de vedere calitativ, hiponimul posedă caracteristici semantice pe care hiperonimul nu le are.

Termeni ieșiți din uz – *harturghie, șteamp, holender, aligat, sicativ, slovă, teasc, călimară, verlag, druck, tiparniță, vingalac, mucava*, etc. vs. ***termeni moderni*** – *copyright*, *displei, redacție, software, telecopie, xerocopie*, etc.

De exemplu, *harturghie* – în trecut desemna “fabrică de hârtie” (sau “moara de hârtie”). Marius Oprea [6] descrie procesul de confecționare al hârtiei la harturghie (fabrica de hârtie), cu ajutorul a așa mașini ca *șteampul* (folosit pentru destrămarea cîrpelor – cărpiturilor, pânzeturilor, din care mai apoi se producea hârtia), care cu trecerea timpului a fost înlocuit de *holender* (o cadă în care un tambur prevăzut cu cuțite tăia și măcina zdrențele). De exemplu, termenul *șteamp* obișnuia să reprezinte o mașină de lucru folosită în trecut pentru sfărâmarea minereurilor, compusă dintr-un stîlp de lemn sau (mai rar) de oțel, care pisează minereul într-o piuă, mai tîrziu acest termen fiind atribuit mașinii care taie și macină zdrențele, astfel fiind efectuat un transfer de sens, același termen fiind atribuit la două concepte, deși asemănătoare (ambele sunt mașini de zdrobit). Acesta este un exemplu evident al arbitrarului semnului lingvistic, atunci cînd un cuvînt

nu neapărat denotă un singur segment din realitate. Termenul *șteamp* este de etimologie germană (*stampfe*), însemnînd "pisălog" și în prezent este folosit în sens de "par", „pisălog", „ciocan de lemn", revenind la semnificația sa inițială. [7]

Aceeași soartă o are și termenul *holender*, sau *holendru*, împrumutat și el din germană (*Holländer*), care în prezent are semnificația de "filtru pentru vin", "mașină folosită la operațiile de cojire, șlefuire și polizare a cerealelor în procesul de fabricație a crupelor", dar și "denumire generică dată unor instalații de rafinare, de înălbire, de spălare etc., mai ales în industria hârtiei".

Termeni străini – englezi –*foxing, copyright, woodcut, comics,* etc., germ.- *blindruc, verlag, filț/filz, forgreifer, tifdruc, hobel, druck/druckerei*, etc., lat. – *apendice, corrigenda (erata), adnotare, antologie, apostrof, publicație, vacat, verso*, etc., franceză – *compte rendu, șagrin, șamoa, cul de lampe, mot a mot*, etc., italiană – *șteamp /stampă,* etc. vs. ***termeni autohtoni*** – *bandă desenată, drept de autor, carton, culegar, călimară, dăltiță, îmbâxire, pâslă, muchie, ac, așternut, călimară, jgheab*, etc.

Spre exemplu, *foxing* (poligr.) (din engleză *fox* - vulpe) – brunarea hârtiei, sau *copyright* (edit.) (din engleză *copyright* – drepturi de autor) – drept rezervat numai autorului sau editorului de a reproduce și de a vinde operele literare, artistice și științifice în alte țări; drepturi legale de autor.

În comparație, *culegătorie* (din latină *colligere*) – desemnează un atelier de culegere manuală, iar *zețărie* (din germană *Setzer*) – sală în care lucrează zețarii într-o tipografie; culegătorie. Astfel, *a culege* este un termen polisemantic autohton, pe cînd *a zețui* este un termen monosemantic și, respectiv, monoreferențial, de etimologie germană, țara de origine a tipografiei.

Termeni-siglă – *a.c., a.d., CZ, CZU, F., fac., et.al., etc., ISBD, ISBN, ISDS, ISSN, N.a., (sic!), n.n., n.r., V.*, etc. vs. ***termeni-denumire completă*** – *tetracromie, fiziotipie, adnotare, cartuș, obituar, contrapagină*, etc.

Termeni care sunt sinonime temporale – *anghilest /octoih, jgheab/ uluc/ muchia cărții, contrapagină/ verso, hectograf/ șapirograf/ velograf, cuadricromie/ tetracromie, compte rendu/ dare de seamă, culegar/ vingalac, autotipie/ autoplastie/ fiziotipie/ fitoxigrafie, necrolog/ obituar, copyright/ drept de autor, bandă desenată / comics, mucava/ carton, cartuș/ chenar, fototipie/ fotocolografie/ fotogelatinografie, litografie/ fotolitografie/ fotometalografie*, etc.

De exemplu, *jgheab* (din slavă *žlebu*) - 1. conductă (din lemn, din tablă sau din alt material) deschisă pe toată întinderea părții de sus, servind la scurgerea unui lichid sau a unui material pulverulent; uluc; scoc. 2. vas făcut din scânduri ori scobit dintr-un trunchi de copac sau din piatră, folosit pentru adăpatul vitelor; adăpătoare; uluc. 3. șănțuleț făcut pe muchia unei piese de lemn pentru a o îmbina cu ieșitura altei piese; crestătură; scobitură. 4. (tipogr.) adâncitură (șănțuleț) în blocul de carte paralelă cu cotorul; 5. (tipogr.) canalul literei. [8]

Sinonimul său *uluc* (din turcă *oluk*), de asemena are mai multe conotații: 1. jgheab făcut din scânduri ori scobit într-un trunchi de copac sau în piatră, din care se adapă vitele sau în care li se pune nutrețul. 2. canal de lemn sau tablă pus de-a lungul streșinii caselor, pentru a aduna și a conduce spre burlane apa de pe acoperișuri. 3. canal, țeavă pentru captarea și scurgerea apei dintr-un izvor. 4. jgheab de scânduri prin care curge apa pentru a pune în mișcare o moară; lăptoc, scoc. 5. jgheab prin care curge (la moară) făina măcinată. 5. scobitură, șanț făcut de-a lungul unei piese de lemn, pentru a se putea îmbina cu altă piesă. 6.(tipogr.) adâncitură (șănțuleț) în blocul de carte paralelă cu cotorul.

Și *muchie* (probabil din latină *mutila (= mutulus)* – 1. linie de intersecție a două fețe ale unui corp geometric. 2. margine, dungă a unui lucru, a unei suprafețe. 3. marginea din afară, porțiune laterală a unor obiecte. 4. marginea palmei dinspre degetul cel mic. 5. partea opusă tăișului unor unelte de tăiat. 6. partea cea mai înaltă, ascuțită și prelungită, a unui munte, a unui deal, a unei stânci; creastă, coamă, culme; (p.ext.) coastă a unui munte sau a unui deal; pantă, povârniș.

Dat fiind faptul că *jgheab* este de origine slavă, *uluc* – de origine turcă, iar *muchie* – din latină, putem califica acești termeni drept omosemanteme ce au o etimologie diferită, dar reprezintă același concept în terminologia editorial-poligrafică, cea de *muchia cărții*, pe cînd în limbajul general funcționează ca omonime, fiind lexeme care au mai multe sensuri.

În contrast, putem analiza omosemanteme (sinonime) temporale care au o rădăcină, dar și o origine comună: *grafie* (din franceză *graphie*): *litografie/ fotolitografie/ litofotografie.*

Litografie (din franceză *lithographie*): 1. metodă de reproducere și de multiplicare pe hârtie a textelor, desenelor, figurilor etc., prin utilizarea de negative imprimate sau desenate pe o piatră specială, calcaroasă. 2. atelier, secție sau întreprindere unde se multiplică prin litografie. 3. desen sau tablou multiplicat prin litografie.

Fotolitogafie (din franceză *photolitographie*) – 1. metodă de reproducere a hărților și a figurilor desenate constând în trecerea desenului pe o piatră litografică, prin intermediul unei hârtii speciale. 2. imagine reprodusă prin această metodă.

Litofotografie (din franceză *litophotographie*) – tehnică de pregătire a formei de tipar plan în care textul/ desenul ajunge pe piatră/ metal/ plastic prin mijloace foto; ștampă sau stampă.

Toți cei trei termeni desemnează același referent, procesul grafic, ele fiind sinonime perfecte, totale. În acest context putem examina și termenul *stampă* (din italiană *stampa/ stampare*, "a imprima", sau din germană *stampfe,* însemnînd "pisălog" și în prezent este folosit în sens de "par", „pisălog", „ciocan de lemn") – 1. imagine imprimată după o placă gravată. 2. (tipogr.) generic pentru gravură, litografie.

Astfel, *litografie/ fotolitografie/ litofotografie* sunt sinonime de aceeași etimologie, iar stampă – este un omosemantem, ce are o etimologie diferită, deși reprezintă același concept. Prin aceste exemple, din punct de vedere sincronic, înțelegem polisemia ca coexistența diferitelor sensuri ale aceluiași cuvânt într-o anumită perioadă istorică de dezvoltare a limbii. În acest caz, problema interrelației și independenței sensurilor individuale care compun structura semantică a cuvântului trebuie să fie investigată din mai multe puncte de vedere. Cea mai importantă preocupare ar fi următoarea problemă: sunt toate semnificațiile aceluiași termen la fel de reprezentative pentru structura semantică a acestui termen? Daca să judecăm după exemplul de mai sus, atunci răspunsul este afirmativ.

Componenta semantică principală în structura semantică a unui cuvânt este de obicei denumită componentă denotativă (de asemenea, poate fi folosit termenul componentă referențială). Componenta denotativă exprimă conținutul conceptual al unui cuvânt. Cu toate acestea, ea nu dă o imagine mai mult sau mai puțin completă a sensului unui cuvânt. Pentru a face acest lucru, este necesar să se includă în analiză componente semantice suplimentare care sunt denumite conotații sau componente conotative. Un criteriu mai obiectiv al evaluării comparative a semnificațiilor individuale a termenilor pare a fi și frecvența apariției lor în discurs. Există o tendință în lingvistica modernă de a distinge conceptul de sensul central în ceea ce privește frecvența de apariție a acestui sens.

Concluzii. Așadar, abordarea sincronică analizează terminologia ca cuvinte specializate, la un anumit punct, fix în timp. Ea nu încearcă să facă deduceri cu privire la evoluția evenimentelor care au contribuit la forma actuală a termenilor, ci doar analizează structura acelui termen, așa cum este. Abordarea sincronică studiază limba ca un „punct" teoretic în timp. Aceasta se referă la lexicologia descriptivă ca ramură a lingvisticii ce se ocupă de terminologie și, în general, de vocabularul limbii la un anumit moment în timp.

Cele două abordări în lexicologia modernă (sincronică și diacronică) nu trebuie să fie în contrast una cu alta, de fapt, ele sunt interconectate și interdependente: fiecare structură lingvistică și de sistem există într-o stare de o dezvoltare constantă, astfel încât starea sincronă a unui sistem lingvistic este rezultatul unui lung proces de evaluare lingvistică, respectiv, fiind rezultatul dezvoltării istorice a limbii.

Referinţe bibliografice:

1. BRÉAL, Michel. *The Beginnings of Semantics. Historiographia Linguistica*, Volume 18, Issue 2-3, 1991, pag.: 369 –375.
2. BAHNARU, Vasile. *Lexicologia practică a limbii române*/ Acad. De Ştiinţe a Moldovei, Inst. De Filologie; Chişinău, 2013. ISBN 978-9975-4460-4-4.
3. CHIABURU, Elena. *Carte şi tipar în Ţara Moldovei.* Iaşi: Ed. univ. "Alex. Ioan Cuza", 2010. ISBN 978-973-703-570-7.
4. MUŞEANU, Elena. *Theories on Lexical vs Textual Terminology for Economic Terms*, în volumul Contextual Identities: A Comparative and Communicational Approach, Cambridge Scholars Publishing, UK, 2015. ISBN (10): 1–4438-7660-7, ISBN (13): 978-1-4438-7660-5
5. LYONS, John. *Language and Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995, - 376 pag.
6. OPREA, Marius. *Plimbare pe Uliţa Tipografiei.* Buc.:Ed. fund. cult. rom., 1996. ISBN 973-577-041-5
7. DEX, 2009. Disponibil: https://dexonline.ro/definitie/ şteamp [Accesat 17.03.17]
8. https://ro.wiktionary.org/wiki/ jgheab [Accesat 23.04.17]